

ד"ש נולדה בתור ג'מיק, ומעולם לא היתה אלא ג'מיק

הנמר והג'יראפה

ה"ג'מיק" הגאוני של ד"ש החזיק מעמד במשך יום גורלי אחד - יום הבחירות. בלילה שלאחר מכן התברר כי התנועה השיגה, יש מאין, 15 מושבים בכנסת. באותו לילה מתה.

למדינת-ישראל ולחברה הישראלית יש כמה בעיות קיומיות, העלולות להרוס אותן מן היסוד. בין השאר: גבולות ה"מדינה", הבעייה הפלסטינית, המשבר הכלכלי, ההתנגשות בין העדות, היחסים בין הדת והמדינה.

רובינשטיין הגיע לד"ש כשהוא תמים כרך הנולד. תמיר הגיע לד"ש כאשר מאחוריו קופת-שרצים פוליטית, שעשרה סוסים לא יכלו להזיזו.

יגאל ידין הצטדק, התוודה, הסביר, חשף את צפונות ליבו, לעג לעצמו. הוא היה עצוב. הוא היה עליו. הוא מנה הישגים. הוא מנה כישלונות.

אלא מפני שהחל באותו לילה נאלצה להתמודד עם הבעיות האמיתיות של ה"מדינה", ולשום בעייה אמיתית לא היתה לתנועה תשובה. גרוע מזה: לגבי כל בעייה אמיתית היו הדיעות בתנועה חלוקות מן הקצה אל הקצה. שום דבר לא אחד את חבריה, מלבד ה"ג'מיק".

יכול מישוה להאמין (כמוני) שכל אלה אינם אלא צדדים שונים של בעייה אחת ויחידה, שיש לתת לה פיתרון כולל. יכול מישוה לראות בהן בעיות נפרדות, ולהציע לכל אחת מהן פיתרון. יכול מישוה אף להתעלם מבעייה אחת או שתיים, ולספק פיתרונות רק לאחרות.

איך יכלה תנועה הדוגלת בטיהור החיים הפוליטיים, לקבל לשורותיה את השניים האלה יחדיו? איך יכלה תנועה, שבאה להנהיג גורמה חדשה של מוסר בחיי-הציבור, לעכל את שמואל תמיר?

דיו כפי ידין כמה תירוצים לכישלונה של ד"ש. תירוצ מס' 1: ד"ש קיבלה רק 15 מנדאטיים. אילו קיבלה 18, הכל היה משתנה. עם כל הכבוד, זוהי שטות.

הפגל השני המשיך לשבת באופוזיציה ומתכוון להשתתף בבחירות. כאילו לא קרה דבר, מבלי שיהיה לו מה להגיד על כל נושא שבעולם ובמדינה, מלבד מליצות. ח"כים אחרים משרידי ד"ש מתרוצצים בכנסת כמו עכברים באוניה טובעת, כלשם מנסים בשארית כוחות הייאוש לתפוס טרמפ כלשהו, לעלות על סירה כלשהי, או לתפוס לפחות הגורית-הצלה.

יגאל ידין ואמנון רובינשטיין: מי אשם במה?

כמה משרידי ד"ש מציעים את עצמם למכירה, בגדול, במצב של "מוכרים ביגוד". הם מתאימים להפליא לנוף הכנסת התשיעית, שהחלה את דרכה בבחירות ג'מיק, ספור בינלאומי מבוקש ושפויימה את דרכה בהשבעת אביהם של החשודים ברצח קורמו.

האם היו הדברים מתפתחים אחרת, אילו היו בד"ש פחות טיפוסים כמו מרכזי וירשובסקי, ויותר טיפוסים כמו עקיבא נוף? פחות סטף ורטהיימר ויותר אסף גוריי?

עצב השממת תירוצי כזה מעידה על ידין שהוא נואש מחיפוש אחרי אמתיות. בעיניו אין תירוצי מגוחך מדי, כל עוד זה עוזר לו להתחמק מן העיקר.

נכון, כאשר נודעו תוצאות-הבחירות דמה משרד-ד"ש לבית-קברות. על פני מנהיגיה הצטיירו רגשות של תוהו ואבל. העם כולו ראה זאת על מירקע הטלוויזיה. הדיכאון לא השתרר אר בד"ש ביגלל המיספר המועט של המנדאטים, שבהם זכתה, אלא ביגלל חלוקת המנדאטים האחרים. במוצאי יום-הבחירות היה ברור כי הליכוד יכול להקים קואליציה בלי ד"ש. ד"ש לא היתה לשון-המאזניים, כפי שקיוותה להיות. למרות גדולתה, היה כוח-המיקוח שלה קטן.

אילו היה לד"ש מצע של ממש, רעיון אמיתי להבראת המדינה, היתה משפיעה גם מבלי להיות את לשון-המאזניים. אך ד"ש לא היתה יכולה להשפיע, גם אילו היתה לשון-המאזניים, מפני שלא היה לה שום רעיון שבער בעצמותיה. היא קמה, היא יכולה היתה ביכלל לקום, רק מפני שלא היה לה רעיון כזה.

האמת היא שהקמת ד"ש היתה מראשיתה תרגיל פנטסטי של הונאת הציבור. יתכן שכמה מן המייסדים - וידין ביניהם - לא הבינו כלל שזוהו מעשה של רמאות, אך רמאות אינה חדלה מלהיות רמאות מפני שהרמאי אינו יודע שהוא רמאי.

לחיפוך: ייתכן כי בחיים המדיניים רמאי טיפוש, המרמה את עצמו, מסוכן מן הרמאי הציני, המבקש לרמות רק את הזולת.

תירוצ מס' 2 מעיד יותר על זעם אישי מאשר על נכונות להתמודד עם האמת. ידין טוען כי קבוצת "שינוי" הרסה את ד"ש. אסור היה להתחבר עימה. קבוצת "שינוי" נושאת במלוא האחריות להקמת ד"ש, ולכל אשר קרה לד"ש מאז ועד עצם היום הזה. שום תחבולות פיר-סמויות לא ישחררו אותה מן האחריות הזאת. היא היתה שותפה מלאה לתפיסה המקורית של ד"ש, לסדרים שהונהגו בה ("הכל בוחרים את הכל"), למצע ה"רעיוני" שלה.